

**T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ**

PEDAGOJİK FORMASYON EĞİTİMİ SERTİFİKA PROGRAMI

ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSİ

ÖĞRENCİ KILAVUZU

ETKİNLİK ÇİZELGESİ

HAFTA	ETKİNLİKLER
1.HAFTA	Ders planı hazırlama
2.HAFTA	Soru sorma alıştırmaları
3.HAFTA	Çalışma yapraklarının hazırlanması ve kullanılması
4.HAFTA	Rehberlik servisiyle öğrencilerin sorunlarını görüşme
5.HAFTA	Konuya yönelik dijital materyal tasarlama
6.HAFTA	Öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi
7.HAFTA	Kısa sınav hazırlama, puanlama ve analiz
8.HAFTA	Dersin yönetimi ve sınıf kontrolü
9.HAFTA	Konuya yönelik üç boyutlu materyal tasarlama
10.HAFTA	Grup çalışmaları
11.HAFTA	Test hazırlama, puanlama ve analiz
12.HAFTA	Uygulama öğretmenleriyle dönemi değerlendirme

ETKİNLİK-1 DERS PLANI HAZIRLAMA

Bu etkinlikte, uygulama öğretmeninizin yardımıyla bir konu seçiniz. Seçtiğiniz konunun başından sonuna kadar yararlanacağınız öğretme-öğrenme etkinliklerini tasarlayınız. Tasarladığınız etkinlikleri konunun yapısına ve öğrenilme şekline uygun bir sıraya ve düzene koyunuz. Etkinlikler düzenini, her biri öğretmen için tatmin edici bir öğretme, öğrenciler için de tatmin edici bir öğrenme çabası olacak şekilde bölümlere ayırınız.

Konunun bölümlerini birer ders saatinde öğrenilecek şekle getiriniz. Öğretimde yararlanacağınız öğretme-öğrenme araç gereçlerini sağlayınız. Bunları, sınıftaki koşullarda ve derse ayrılan zaman içinde kullanılabilecek şekilde düzenleyiniz.

Ardından ders planınızı hazırlayınız. Planınızın, size derste kılavuzluk edecek kadar ayrıntıya sahip olması gerektiğini unutmayınız. Ancak planın, ayrıntılara takılıp kalmanıza veya ayrıntılar içinde kaybolmanıza neden olacak kadar uzun olması da iyi değildir.

Planınızda, sizin ve öğrencilerinizin yapacakları çalışmalara yer vermeniz beklenmektedir. Genellikle bir dosya yaprağının bir veya iki yüzüne yazılmış olan bir planın yeterli olacağı düşünülmektedir. Aşağıda verilen ders planı şablonunu örnek alabilirsiniz.

DERS PLANI ŞABLONU	
Dersin adı:	Sınıf:
Ünite adı:	Süre:
Kazanımlar (İlgili ünite/konuyla ilgili öğretim programındaki kazanımları belirtiniz.)	
Ünite Kavram ve Sembolleri: (İlgili kavram ve sembollere öğretim programından ulaşabilirsiniz.)	
Öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri: Bu bölümde, derste kullanılacak öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri belirtilir. Örnek: Soru-cevap, düz anlatım, tartışma, grupla çalışma vb.	
Kullanılan araç ve gereçler /kaynaklar: Örnek: akıllık tahta, aktivite kâğıtları, ders kitabı, EBA vb.	
Giriş: Bu bölümde, derse giriş aşaması hakkında bilgi veriniz. Etkili bir ders süreci gerçekleştirebilmek için öğrencilerin konuyla ilgili ilgisinin çekileceği, konuya hazırlık yapılacağı bölümdür. Bu bölüm ortalama 3-5 dakika sürmektedir. Konuya hazırlık amacıyla öğrencilere birtakım sorular yöneltilir, konuyla ilişkili örnekler verilir, mümkünse konuyla ilgili ilgi/dikkat çekici örneklerle öğrencilerde merak uyandırılır.	
Ders süreci: Ders ilgili konu ve kavramların anlatıldığı asıl bölümdür. Bu bölümde, ders kitabı ve öğretim programına uygun olarak hazırlanan konular yardımcı aktivitelerle desteklenerek ders işlenir. Not: Ders planında bu bölümün özetlenerek belirtilmesi, yapılan aktiviteler hakkında bilgi verilmesi gerekmektedir. Verilen bilgiler saat /dakika aralıkları verilerek yapılmalıdır. Örnek: 10.30-10.40: Öğrencilere kitabın ilgili sayfasındaki şiir sesli olarak okutulur. Şiirdeki anlamın ve ifadelerin daha açık bir şekilde aktarılabilmesi için şiir ikinci bir öğrenciye de okutulur. Sesli okuma işleminin ardından şiirle ilgili sorulara geçilir. Soruları yanıtlamaları için öğrencilere kısa bir süre verilir. Bu süre içerisinde soruları erken bitiren öğrencilere sessiz bir şekilde ellerini kaldırmaları söylenir. Bu sayede farklı öğrenme hızına sahip öğrencilerin, özellikle hızlı olanların, diğerlerini rahatsız etmesi engellenir.	
Gözden geçirme/değerlendirme: Bu bölümde, konuyla ilgili dersin değerlendirme bölümü yapılır. Bu bölüm daha çok yapılan herhangi bir etkinliğin sonrasındaki aktiviteleri tamamlamakla ve dersin kapanış sürecini gerçekleştirmekten oluşur. Bu bölüm son 1-2 dakikasında öğrencilere bir sonraki hafta için ödevlendirme/görevlendirme yapılır.	
Ekler: (Hazırlanan aktivite kâğıtları ders planının sonuna eklenir.)	

ETKİNLİK-2 SORU SORMA ALIŞTIRMALARI

Bir öğretmen adayı olarak soru sormaya farklı amaçlar için gereksinim duyabilirsiniz. İşte bu amaçlarınızdan bazıları aşağıdakilerden biri olabilir:

- Öğrencileri öğrenmeye güdüleme
- Dersi, öğrencilerin kendi deneyimleriyle ilişkilendirme
- Öğrencilerin neleri hatırlayabildiklerini anlama
- Öğrencilerden, öğretim ile ilgili dönüt sağlama
- Öğrencilerin öğrenmekte olup olmadıklarını anlama
- Öğrencilerin düşünmelerini sağlama
- Öğrencilerin, konuşmalarına yardımcı olma
- Sorun çözüme
- Öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerini sağlama
- Sınıfı denetim altına alma
- -----
- -----

Boş bırakılan yerlere siz de başka amaçlar ekleyebilirsiniz.

Etkinlik

Kendi alanınızla ilgili olmak üzere, yukarıda sözü edilen amaçlardan her birine hizmet edecek sorular hazırlamaya çalışınız.

Öğrencilerin derste geçen olguların hatırlayıp hatırlayamadığını yoklayan sorular bulmak çok kolaydır. Öğretmenlerin yararlandıkları soruların pek çoğu da bu türdür. Sizin sorularınızın tümü de hatırlamayı yoklayan sorular mıdır? Yanıtınızın “Evet” olması yüksek bir olasılık. Çünkü öğrencileri düşünmeye yöneltecek sorular bulmak daha zordur.

Soru Türleri

Bloom’un hedef alanları için yaptığı aşamalı sınıflamayı anımsayınız: Bilişsel alanda bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme. Bu basamakların kolaydan zora doğru sıralandığını biliyorsunuz. Öyleyse bilgi düzeyinde hazırlanan bir soru en kolay, değerlendirme düzeyindeki soru ise en zor olacaktır. Şimdi bu düzey farklılıklarını somut örnekler üzerinde görelim.

Hatırlamayı yoklayan sorular: Hatırlanması beklenen olgular ve diğer bilgi birikimi öğelerinin sorulduğu sorulardır. Bunlar, Bloom’un aşamalı sınıflamasında en alt düzeyde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır:

Hatırlayınız, belirleyiniz, tanımlayınız, adlandırınız, işaretleyiniz, listeleyiniz, belirtiniz vb.

Soru Örnekleri:

- Türkiye’de doğum oranı nedir?
- Verilen elektrik devresindeki elemanları adlandırınız.
- Ankara kentinin, hangi enlem üzerinde olduğunu belirtiniz.

- Difüzyon terimini tanımlayınız.

Önceden belli ve tek bir yanıtı olan sorular: Bunlar, yukarıda sözü edilen aşamalı sınıflamada *kavrama, uygulama ve analiz* düzeylerinde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu gibi soruları yanıtlamak için, öğrencinin yoklanan öğrenmelerin, bu düzeylerin hangisinde yer aldığına göre değişik zihinsel işlemlerden yararlanması gerekir. Yoklanan öğrenme *kavrama* düzeyinde ise, soruyu yanıtlayabilmek için öğrencinin, öğrenmiş olduklarını, anlamını değiştirmeden farklı bir şekilde ifade etmesi, kendi anlatımı ile ifade etmesi, açıklaması veya yorumlaması gerekir. Yoklanan öğrenme ürünü *uygulama* düzeyinde ise soruyu yanıtlayabilmek için öğrencinin, öğrenmiş olduklarını, kendisi için yeni olan (ilk kez karşılaştığı) fakat öğrenmiş olduklarıyla içinden çıkabileceği bir durumu anlama, bir sorunu çözmeye kullanması gerekir. Yoklanan öğrenme ürünü *analiz* düzeyinde ise, soruyu yanıtlayabilmek için öğrencinin yine kendisi için yeni olan (ilk kez karşılaştığı) bir bilgi bütününe veya bütünlüğü olan başkaca bir ürünün parçaları arasındaki ilişkileri ve bütün içinde bu parçaların nasıl bir araya getirilerek bütünleştirilmiş olduğunu belirlemesi gerekir. Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler şunlardır:

Açıklayınız, tarif ediniz, karşılaştırınız, gözden geçiriniz, özetleyiniz, nasıl, neden vb.

Soru Örnekleri:

- Türkiye’de doğum oranını, Almanya’daki doğum oranı ile karşılaştırınız.
- Elektrik devresinde, lambaların seri bağlanma şeklini açıklayınız.
- Van, Isparta ve Bursa’nın harita üzerinde yerlerini tarif ediniz.
- Difüzyon ve ozmoz karşılaştırınız

Önceden belli ve tek bir yanıtı olmayan sorular: Bunlar, yukarıda sözü edilen aşamalı sınıflamada *sentez* düzeyinde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu gibi soruları yanıtlamak için öğrencinin, duruma göre, kendi bilgisi dahilinde bir eşi veya yakın benzeri olmayan bir bilgi bütünü veya bu nitelikte ve bütünlüğü olan başkaca bir ürün ortaya koyması, böyle bir bilgi bütününe veya ürünü oluşturmak için bir plan ya da işlemler takımı oluşturması, böyle bilgi bütünlerini veya ürünleri sınıflama veya açıklamada kullanılabilecek nitelikte bir soyut ilişkiler takımı geliştirmesi gerekecektir. Bu tür sorulara ilişkin anahtar sözcükler de şunlardır:

Tahmin ediniz, öneriniz, oluşturunuz, geliştiriniz, varsayınız vb.

Soru Örnekleri:

- Türkiye’de doğum oranı binde 40’a çıksaydı, bunun ülkedeki yaşam standardı üzerinde ne gibi etkileri olurdu?
- Bir elektrik devresindeki lambalar paralel bağlı hale getirilirse neler olabilir?
- Büyük bir sel felaketine uğraması halinde, İstanbul’da neler olabilir?
- Canlı dokuda ozmoz olayını göstermek için yararlanılabilecek bir deney ne olabilir?

Bir değerlendirme sorucunda yanıtlanabilecek sorular: Bunlar, yukarıda sözü edilen aşamalı sınıflamada *değerlendirme* düzeyinde yer alan öğrenme ürünlerini yoklayan sorulardır. Bu gibi soruları yanıtlamak için öğrencinin kendisine verilen, belli amaca hizmet etmek üzere hazırlanmış bir malzeme, bir yöntem vb.nin, mantıksallık, iç tutarlılık gibi iç ölçütlere veya amaca uygunluk, başka koşulları karşılama gibi dış ölçütlere göre bir değerlendirmesini yapması gerekecektir. Bu tür sorulara ilişkin bazı anahtar sözcükler ise şunlardır:

Değerlendiriniz, seçiniz, eleştiriniz, toparlayınız, karar veriniz, düzeltiniz, sıralayınız vb.

Soru Örnekleri:

- Türkiye’de aileyi küçültmek için hükümetin nasıl bir uygulama yapması gerekir?

- Bir ev için, hangi türden bir elektrik devresi en iyidir, niçin?
- Türkiye'nin nükleer silahlara sahip olması gerekir mi, neden?
- Ders kitabınızda, ozmozü göstermek amacıyla verilen deney düzeni, amacına ne ölçüde bir hizmet sağlamaktadır?

Şimdi sıra alanınızla ilgili olarak, yukarıdaki kategorilerden her biri ile ilgili birer soru hazırlamaya geldi. Hazırladığınız örnekleri öğretmen adayları arkadaşlarınızla tartışarak düşündüğünüz kategori içinde olup olmadığını denetleyiniz.

Yakın zamanda öğretmeye çalışacağınız bir konu seçiniz. Bu derste kullanmak üzere, öğrencilerin yalnızca bazı bilgileri hatırlamakla yanıtlayabilecekleri ve yanıtlayabilmeleri için daha üst düzeylerde zihinsel işlemler gerektiren sorular hazırlayınız. Özellikle **temel nitelikte olan** sorular üzerinde durunuz. Bunlar, sınıftaki öğrencilerin yeni bir konuyu öğrenmelerini sağlar. Bu sırada öğrencileri olgulardan düşünmeye geçirmeye çalışırken öğretmene, öğretme-öğrenme sürecini yönlendirme olanağı verir. Sınıfın önüne çıkıp dersi yürütmeye çalışırken böyle sorular bulmak çok zordur. Bu gibi soruların, dersten önce hazırlanmış olması gerekir. Temel sorular arasında sorulabilecek ikinci derecede önemli olan soruları, daha sonra ve öğrencilerin temel sorularla ilgili yanıtlarına tepkide bulunurken de düşünebilirsiniz.

Hazırlayarak dersin akışına uygun bir sıraya koyduğunuz soruları, dersinde uygulama yapacağınız öğretmenle birlikte gözden geçiriniz.

Derse gitmeden önce, Etkinlik 1-10'da sözü edilen soru sorma becerilerine bir kez daha göz atınız. Orada ele alınan noktaların bir özeti aşağıda verilmiştir:

Soruların sınıftaki öğrencilerle dağılışı: Sınıfta, öğrenmeye daha çok güdülenmiş olan öğrenciler en önde oturma eğilimi gösterirler. Daha az güdülenmiş olan, daha yavaş öğrenen, sessiz ve sakin oturmak isteyenler ise, yanlarda ve köşelerde oturma eğilimindedirler. Sınıfın önünde durduğunuz zaman, en çok nereye bakarsınız? Sağa veya sola dönmek, sınıfın köşelerine yönelmek daha zordur. Sınıfta her öğrenciye, aşağı yukarı birbirine yakın sayıda soru yöneltmeye ve onlardan her birine bu kadar soruya yanıt verme olanağı sağlamaya çalışmalısınız. Bunu yapmanın bir yolu sınıf içinde dolaşmanız ve her defasında görüş alanınızda farklı bir öğrenci grubu olacak şekilde durmanızdır.

Kız ve erkek öğrenciler: Soruları daha çok kızlar mı, erkekler mi yanıtlıyor? Yanıtların uzunluğu ve niteliği iki cins için de aynı mı? Cinslerden biri daha sık soru yanıtıyor veya daha iyi yanıtlar veriyorsa, dengeyi sağlamak için nasıl bir yardımda bulunabilirsiniz?

Göz teması: Bir öğrenciye soru sorar ve onun yanıtını dinlerken ona bakınız. Bunu yaparken, sınıfın diğer yerlerinde ne olup bitmekte olduğunu da gözden kaçırmayınız.

Zamanlama: Soruyu sorunuz. Sınıftaki bütün öğrencilerin yanıtı düşünmesi için birkaç saniye bekleyiniz. Soruyu belli bir öğrenciye yöneltmek istiyorsanız, bundan sonra onu adıyla çağırınız ve soruyu yanıtlamasını isteyiniz. Gerekirse, soruyu değişik bir biçimde ifade ediniz; yanıtın bulunmasını çabuklaştırıcı, kolaylaştırıcı önlemlerden yararlanınız. Öğrenci soruyu yanıtlayamazsa, diğer bir öğrencinin yanıtlamasını isteyiniz.

Pekiştirme: Yanıtlara olumlu bir yaklaşım içinde olunuz. Yanıtları, olanaklar ölçüsünde iyi karşılayınız ve övünüz. Yanıtla, hiçbir zaman gülmeyiniz, yanıtla alay etmeyiniz, yanıtı dinlememe, duymama, tümüyle reddetme gibi bir davranış içine girmeyiniz. Yanıtın ne kadarından yararlanabilirsiniz o kadarından yararlanınız. Yanıtlayan öğrencinin, başka soruları yanıtlamak için de istek duymasını sağlamaya çalışınız. Yanlış bir yanıtta sizin de sorumluluğunuz bulunabileceğini unutmayınız. Sorunuz açık ve anlaşılır değildir ya da çok karmaşık bir soru sormuş olabilirsiniz.

Kullanılan dil: Sorularınız kısa, soruyu ifade etmede kullandığınız dil açık ve anlaşılır olmalıdır. Öğrencilerin, anlayış gösterme, yüreklendirme, şaşkınlığımızı anlatma gibi amaçlarla kullandığınız sözel olmayan işaretleri de anlayabildiklerini unutmayınız.

Planladığınız dersi veya onun bir bölümünü bir sınıfta uygulayınız. Ders öğretmeni veya öğretmen adayı bir arkadaşınızdan dersinizi gözlemesini rica ediniz. Elinizdeki temel nitelikli soruları ona da veriniz. Ondan, dersinizdeki gözlemlerini ilgili forma kaydederek size vermesini, soru sorma becerinizle ilgili gözlemlerini dersten sonra sizinle tartışmasını isteyiniz. Dersinizi kendiniz de değerlendiriniz ve soru sorma becerilerinizi geliştirmek için neler yapabileceğinizle ilgili notlar alınız.

Soru Sorma Becerileri ile İlgili Gözlem Formu Örneği

Temel nitelikli sorular: Öğretmen adayı size derste kullanacağı temel nitelikli soruların bir listesini verecektir. Dersi izlemek için bu listeden yararlanınız. Sorulardan her biri ile ilgili görüşlerinizi belirtiniz. Bunlardan da özellikle, öğrencileri düşünmeye yöneltmek için hazırlanmış olanlar üzerinde durunuz. Arada sorulan ikinci derecede önemli sorularla ilgili görüşlerinizi de belirtebilirsiniz. Görüşlerinizi dersten sonra öğretmen adayı ile tartışınız.

Soruların sınıftaki öğrencilere dağılışı: Sınıfta öğrencilerin oturma düzenini gösteren bir plan buldurunuz. Öğretmenin sınıfın neresinde bulunduğunu işaretleyiniz. Beş dakikalık süre içinde sınıfta hangi öğrencilerin sorulara yanıt verdiğini izleyiniz. Gözlemlerinizi oturma düzenini gösteren plan üzerinde işaretleyiniz. Bu plan üzerinde, soruların sınıftaki öğrencilere dağılışı, sorulara yanıt veren öğrencilerin sınıfın neresinde bulunduğunu, kaç tane kız ve kaç tane erkek öğrencinin soru yanıtladığını gösterecek şekilde bir özetleme yapınız.

Göz teması: Öğretmen adayı soru-yanıt sırasında ilgili öğrenciye bakıyor mu? Bunu yaparken, sınıfın diğer kısımlarında ne olup bittiğini de izleyebiliyor mu?

Zamanlama: Öğretmen adayı, yanıtın düşünülmesine yetecek kadar zaman veriyor mu?

Pekiştirme: Öğretmen adayı verilen her yanıtın yararlanmaya ve sınıftaki öğrenmeleri bu yanıtlara dayandırmaya çalışıyor mu? Öğretmen adayı öğrencileri övüyor mu? Adayın tümüyle reddettiği bir yanıt oldu mu? Oldu ise bu nasıl oldu?

Kullanılan dil: Sorular açık mıydı? Öğretmen adayı, hazır olduğunu, istekliliğini ve tepkisini belirtmek için sözel olmayan işaretlerden yararlandı mı?

Soru türleri: Öğretmen adayı, hatırlamayı yoklayan, belli ve tek bir yanıt olan, belli ve tek bir yanıt olmayan sorular ve değerlendirme soruları olmak üzere dört değişik düzeyde de soru sordu mu?

ETKİNLİK 3-ÇALIŞMA YAPRAKLARININ HAZIRLANMASI VE KULLANILMASI

Aşağıdaki adımları izleyerek sınıfınızda kullanabileceğiniz bir çalışma yaprağı düzenleyiniz:

- İlk olarak çalışma yaprağından yararlanarak kazandırmak istediğiniz davranışı belirleyiniz.
- Daha sonra davranışı kazanmak için öğrencinin yapması gereken çalışmaları belirleyiniz.
- Bireysel, eşli ya da grupta çalışmaların hangisinden yararlanacağınıza karar veriniz.
 - Çeşitli etkinliklerden yararlanmış, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerine uygunluk sağlamış, bütün öğrencilerin yapacağı ortak ve sadece çalışmasını erken bitirenlerin yapacağı ek etkinliklere yer vermiş olup olmadığımızı denetleyiniz.
 - Çalışma yaprağı tasarımınızı kâğıt üzerine aktarınız ve yeterli sayıda çoğaltınız.

Uygulayacağınız öğrenci ya da grup sayısı kadar çoğalttığınız çalışma yapraklarını bir sınıfta deneyiniz. Öğrenciler önce, çalışma yapraklarının başında verilen bilgileri iyice okumalı; daha sonra yanıtlamaya çalışmalıdırlar. Öğrenciler bu çalışmayı yaparken, sorularını yanıtlamak için siz de sınıfta hazır bulunmalısınız. Bu süre içinde sınıfı dikkatle izleyiniz. Yardıma gereksinim duyanların yanına yaklaşınız. Sınıfta olanların ya da olabileceklerin farkında olmaya çaba

gösteriniz. Gözlem yaparken ve öğrencilerle konuşurken, ders sonunda yapacağınız özetleme için, temel noktaları ve sorunları not ediniz. Hangi grupların iyi çalıştıklarına da dikkat ediniz. Böylece, onlara sunuş yaptırabilir ya da soruları yanıtlamalarını isteyebilirsiniz.

Ayrıca, çalışmayı sınıfla birlikte gözden geçirmek ve özetleme yapmak için yeterince zaman ayırmaya özen gösteriniz. Deneme sonuçlarınızı değerlendirirken şu soruların yanıtlarını arayınız:

- Çalışmalar öğrencilere ilginç geldi mi?
- Çalışmada izlenen sıra uygun mu?
- Çalışmanın uzunluğu iyi mi?
- Öğrencilerden neler istendiği açık mı?
- Zaman iyi ayarlandı mı?
- Çalışmalar anlaşıldı mı?

Bu değerlendirmenin ardından, çalışma yaprağınızı daha iyi bir duruma getirecek değişiklikleri kapsayacak biçimde yeniden yazınız.

Aşağıda bir çalışma yaprağı hazırlama formu örneği verilmiştir. Çalışma yaprağı hazırlarken bu örnekteki önerilerden yararlanabilirsiniz.

Çalışma Yaprığı Hazırlama ile İlgili Öneriler

Yazılar

- Çalışma yaprağını kullanacak olan öğrencilerin düzeylerine uygun sözcük ve cümlelerden yararlanınız.
- Cümlelerinizi kısa tutunuz.
- Öğrencilerin öğrenmelerini istediğiniz **yeni sözcüklerin** altını çiziniz.

Yönergeler

- Yönergeleri, kullanılış sırasına göre veriniz.
- Bir defada, yalnızca bir yönerge veriniz.
- **Soruların veya yapılacak işlemlerin** kolayca görülebilmesini sağlayınız. Sorularla ilgili yanıtların çalışma yapraklarının üzerine mi, yoksa deftere mi yazılacağını açıkça belirtiniz.
- Önemli noktaların altını çizerek, yıldız koyarak vb. göze çarpmasını sağlayınız.

Çizelge, Grafik ve Diğer Gösterimler

- Gösterimlerin basit olmasını sağlayınız.
- Gösterime bir başlık yazınız ve kısımlarını açık bir biçimde adlandırınız.
- Olanak varsa renkten yararlanınız.

Sayfa Düzeni

- Okumayı kolaylaştıracak şekilde başlıklar kullanınız.
- Birden fazla başlık varsa veya birden çok sayfa kullanılmışsa bunları numaralayınız.
- Çalışma yaprağını hazırlamaya başlamadan önce bir sayfa düzeni tasarlayınız.
- Yapraktaki bölümlerin açık bir şekilde görülmesini sağlayınız.
- Olanak varsa bilgisayar kullanınız.
- Vurgulamak ve etkiyi artırmak amacıyla değişik yazı karakterlerinde yararlanınız.
- Çalışma yaprağını **çekici bir görünümle** hazırlayınız, **okunmak istenecek** bir halde öğrencilere sununuz.

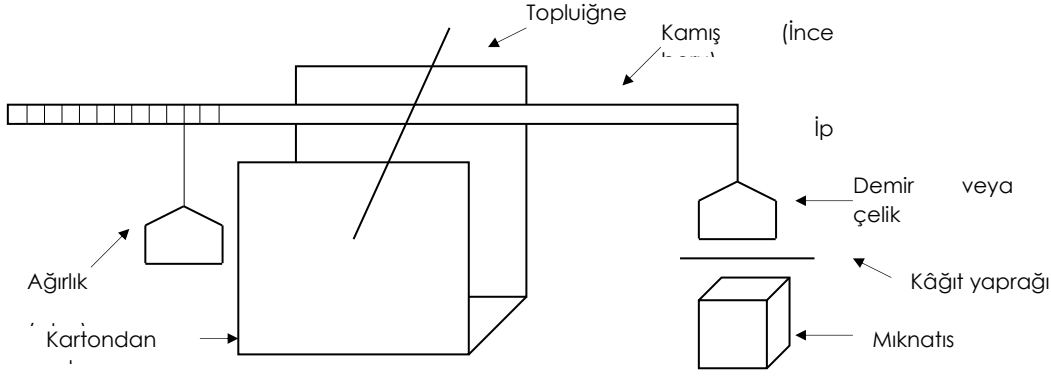
Ön Deneme

- Çalışma yaprağınıza son şeklini vermeden önce, bir veya iki öğrenci üzerinde deneyiniz. Böylece, yaprakta anlaşılmayan yerler olup olmadığını görebilir ve gerekli düzeltmeleri yapabilirsiniz.

Çalışma Yaprağı Örneği

MIKNATISIN KUVVETİ

1 Aşağıdaki gibi bir deney düzeneği hazırlayınız.

2 Bu düzende yapacağınız deneylerle aşağıdaki tabloyu tamamlayınız.

Ataş ile mıknatıs arasına konan kâğıt sayısı	Kamışın yatay durması için ağırlığın konacağı yer
1	
2	
3	

3 Aşağıdaki soruların yanıtlarını defterinize yazınız.

- Neler yaptınız? (Maddeler halinde yazınız.)
- Deneylelerden elde ettiğiniz sonuçları grafikte gösteriniz.
- Ataşla mıknatıs arasına konan kâğıt yaprağı sayısı arttıkça ne oluyor, niçin?
- Bir kâğıt yaprağının kalınlığı ne kadardır?

ETKİNLİK 4- REHBERLİK SERVİSİYLE ÖĞRENCİLERİN SORUNLARINI GÖRÜŞME

Bu etkinlikte, Öğretmenlik Uygulaması II dersi kapsamında staj yaptığınız okulun rehber öğretmeni ile bir araya gelerek okulun rehberlik ve psikolojik danışmanlık süreçleri hakkında bilgi edininiz. Rehber öğretmeninizin programının aksamaması için bu etkinliği staj grubunuzla birlikte yapınız. Rehber öğretmenle bir araya gelmeden önce yapacağınız görüşme için soru listesi hazırlayınız ve görüşmede soruların cevapları öğrenmeye çalışınız.

ETKİNLİK 5- KONUYA YÖNELİK DİJİTAL MATERYAL HAZIRLAMA

Bu etkinlikte, Öğretmenlik Uygulaması II dersi kapsamında katıldığınız sınıfın bir dersi için Web 2.0 araçlarını kullanarak dijital bir materyal hazırlayınız. Hazırlayacağınız materyal bir konunun öğretiminin yönelik olabileceği gibi konun tekrarı ya da ünite sonu aktivitesi için de olabilir.

Materyalinizi hazırlamadan önce uygulama öğretmeniniz ve öğretim elemanınıza danışarak ne tür araçlardan yararlanabileceğiniz hakkında bilgi edininiz.

Materyal tasarlama sürecinde, materyalinizin aşağıdaki özelliklere sahip olması gerektiğini unutmayınız:

- Öğrenmeyi kolaylaştırmalıdır.
- Öğrencileri konuya dahil etmelidir.
- Anlaşılabilir olmalıdır.
- Öğrencilerin farklı duyularına hitap etmelidir.

ETKİNLİK 6- ÖĞRENCİ ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu etkinlik sırasında sizden, öğretmenin değerlendirme ile ilgili görevlerinden biri olan yazılı çalışmalarını hazırlama ve bu çalışmaların sonuçlarına not verme üzerinde düşünmeniz istenmektedir.

Sürekli olarak, öğretmenin elinde değerlendirilecek pek çok şey vardır. Öğretmenle görüşerek, her hafta öğrenci çalışmalarını değerlendirmek için ne kadar zaman harcadığını sorunuz. Öğretmene şöyle sorular sorarak ondan yanıt almaya çalışınız: “Yazılı çalışmalardan ne kadarını inceliyor ve bunlardan ne kadarına not veriyorsunuz? Bazı çalışmaları, diğerlerine göre daha titizlikle incelemeniz gerekiyor mu? Okulda nasıl bir değerlendirme (not verme) ölçüğü kullanılıyor? Hangi durumlarda en yüksek, orta veya en düşük notun verileceğini gösteren ölçütler nelerdir?” Bu gibi soruların cevaplarını öğrendikten sonra, not defterine veya öğrenci dosyalarına bakarak öğrenci başarısı ile ilgili ne gibi kayıtlar tutulduğunu öğreniniz. Bunları yaptıktan sonra etkinliğin geriye kalan kısmına geçebilirsiniz.

1. Öğretmen, bazı öğrencilerin belirli bir çalışmasını birlikte incelemek ve bunlara birlikte not vermek için izin alınız. Bunlar, öğretmenin daha önce yaptığı sınavdaki sorulara verilen yanıtlar veya daha önce yaptırdığı bir ödevin sonuçları olabilir. İncelenerek not verilecek çalışmanın, sınıfta öğrenilmekte olan konuyla ilişkili olması gerektiğini unutmuyunuz.
2. Öğretmenle çalışırken, öğrencinin bilgi edinme düzeyini, bu uygulamanın anlaşılma derecesini, öğrencinin çalışmadaki düzenliliğini, yazım kurallarına uyma derecesini, sunuştaki becerisini gösteren kanıtlara not verirken yararlandığı ölçütler üzerinde durunuz. Bir çalışmaya not vereceğiniz zaman, incelemeye başlamadan önce, çalışmanın hangi yönlerine, kaç puan vereceğinize karar vermeniz gerekir. Vereceğiniz puanlar, çalışmada görülmesi beklenen mükemmellik derecesine (ölçüt alınan düzeye) göre belirlenmiş olmalı; diğer öğrencilerin ürünlerine göre ne durumda olduğuna dayalı olmamalıdır. Bir öğrencinin ürününü, diğer öğrencilerin ürünleriyle öznel (subjektif) bir biçimde karşılaştırmaktan kaçınınız.
3. Öğretmenle görüşerek, öğrencilerin çalışmalarından başka bir örnek alınız. Bunlar, yine öğrencilerin sınav kâğıtları veya ödevleri olabilir. Bu çalışmaların bir fotokopisini alarak asıllarını geri veriniz. Kopyaları üzerinde, bu ürünlerle yukarıdaki esasları göz önünde tutmaya çalışarak not veriniz.
4. Bunların üzerine, ilgili öğrenciyi destekleyici ve ona yol gösterici notlar düşününüz. Bu notlarınızda öyle titiz davranınız ki, öğrenci sizin notlarınızı okuduktan sonra, aynı konuda daha iyi ürünler ortaya koyabilsin.
5. Öğrencilerin çalışmalarını çabucak inceleyip değerlendiriniz. Öğretmenin de görüşünü alarak sonuçları öğrencilere, konu ile ilgileri devam ediyorken, sıcaklığına ulaştırmaya çalışınız.
6. Öğretmenle görüşerek sınıfta öğrencilere, üstün nitelikli ürün veren öğrencilerin adlarını da anarak olumlu dönütler vermeyi deneyiniz. Çalışmada hedef alınan düzeye ne derecede yaklaşmış olduğu, bütün öğrencilerin başarılı olduğu noktalar, yaygın olan yanlış anlamalar gibi sınıftaki bütün öğrencileri ilgilendiren noktaları açıklamaya çalışınız. Özellikle üstün nitelikli çalışmalardan örnekler veriniz, kötü örnekler üzerinde durmayınız. Gerekli düzeyde bir gelişme sağlayabilmeleri için özel bir dikkat gerektiren öğrencilerle, bireysel olarak daha sonra görüşünüz.
7. Öğrencilerin kendilerine güvenlerinin, çalışmalarına ilişkin tepkilerinizden etkilenebileceğini, sürekli olumsuz eleştirilerle karşı karşıya kalma veya sürekli düşük notlar almanın öğrencinin ilgisini ve çabasını tehlikeye sokabileceğini unutmuyunuz.
8. Bu incelemelerinizin tarihini yazarak başlık ve notlandırma yapınız. Çalışmalarını vermemiş, tamamlamamış ve düzeltmemiş öğrencileri takip etmeyi de unutmuyunuz.

ETKİNLİK 7- KISA SINAV HAZIRLAMA, PUANLAMA VE ANALİZ

Alanınızla ilgili bir dersin son olarak işlenen ünitesi veya sondan birkaç üniteyi kapsayan bölümü ile ilgili bir test planı hazırlayınız. Dersin bu bölümü ile ilgili bir “belirtke tablosu” yapınız. Tablodaki her bölümden kaç tane veya kaç puanlık soru sorulacağını belirleyiniz. Testte kullanılacak test maddesi (soru) türlerine ve birden

fazla tür kullanılacaksa bunların her birinden testte kaçır madde bulunacağına karar veriniz. Soruların cevaplarına değişik puanlar vermeyi düşünüyorsanız, bir puanlama anahtarı hazırlayınız.

Test planınızı okulda size rehberlik yapan uygulama öğretmeni ile görüşünüz. Bu görüşmelerde, planınızda değişiklik gerektiği ortaya çıkarsa, bu değişiklikleri yapınız. Test planınıza uygun maddeler (test soruları) bulunuz veya kendiniz madde yazınız. Bulduğunuz veya hazırladığımız maddelerle ilgili puanlama anahtarını hazırlayınız.

Belirlediğiniz maddelere test biçimi veriniz; yazım, çizim ve düzenleme işlemlerini yapınız; testinizi yeterli sayıda çoğaltınız; yetkililerden gerekli izni alarak bir sınıftaki öğrencilere uygulayınız.

Olanak varsa, testinizin test ve madde analizlerini yapınız. Bu amaçla şunları yapabilirsiniz:

1. Testinizdeki sorulara verilen cevapları puanlayarak bu puanlar üzerinde test analizi yapınız: Merkezi eğilimi (yığılma) gösteren aritmetik ortalama, ortanca (medyan), tepe değer (mod) vb. değerlerini hesaplayınız. Değişkenlik (varyans) ölçülerini gösteren standart sapma, çeyrek sapma, genişlik (ranj) vb. değerlerini bulunuz. Test puanlarının güvenilirlik ve geçerliğini tahmin etmeye çalışınız.
2. Testinizdeki maddeler (sorular) seçmeli tipte ise, bunlara verilen cevaplar üzerinde madde analizi yapınız: Maddelerin güçlük ve ayırt edicilik düzeylerini bulmaya çalışınız. Maddelerin daha nitelikli hale getirilmesi için çeldiricilerinin işlevliğini gözden geçiriniz
3. Sınıftaki öğrencilerin öğrenme düzeyleri ile ilgili bilgilere göre, beklenenden daha az veya daha fazla öğrencinin doğru cevap vermiş olduğu maddeler var mı? Bu maddeler, başka açılardan nitelikli (kusuru olmayan) maddeler mi?
4. Sınıftaki öğrencilerin öğrenme düzeyleri ile ilgili bilgilere ve testten aldıkları puanlara göre, iyi öğrenen öğrencileri diğerlerinden ayırmayan veya beklenenin tersine bir ayırım yapar görünen maddeler var mı? Bunların beklenen yönde ayırt edici olması ve ayırt edicilik düzeylerinin artırılması için neler yapılabilir?
5. Test sonuçlarından yararlanarak, aşağıdaki sorulara cevap bulmaya çalışınız:
 - Dersin ele alınan bölümünden hedefler doğrultusunda beklenen ölçüde bir ilerleme sağlanabilmiş midir?
 - Testte sadece bir ünite ele alınmışsa, bu ünitenin hangi bölümlerinde; birden fazla ünite ele alınmışsa, bu ünitelerin hangilerinde öğrenme düzeyi en yüksek ve en düşük olmuştur?
 - Testte kapsanan konular, beceriler ve süreçlerle ilgili yanlış anlamalar ve öğrenme eksiklikleri nerelerde toplanmaktadır?
6. Yaptığınız test geliştirme çalışması ile ilgili kısa bir rapor hazırlayınız. Raporunuzu, size rehberlik eden uygulama öğretmeni ve fakülte öğretim elemanı ile gözden geçiriniz.

ETKİNLİK 8- DERSİN YÖNETİMİ VE SINIF KONTROLÜ

Sınıfta olup bitenlerin kontrol altında tutulması ve öğrenciler için etkili bir öğretme-öğrenme ortamı oluşturulması bir öğretmen için en önemli beceriler arasında bulunmaktadır. Sınıftaki öğretme-öğrenme sürecinin etkili ve verimli bir biçimde işletilmesini sağlayan bu becerilerin öğretmenlik rolünün özünü oluşturduğunu unutmayınız. Bu konuda öğretmen adaylarına şunlar önerilebilir:

- Kendinize güveniniz.

- Planınızın iyi ve açık olduğundan emin olunuz.
- Öğrencilerinizin çalışmalarını yaşlarına ve yeteneklerine göre değerlendiriniz.
- Dersinizde değişik etkinliklere yer veriniz ve her birine yeterli süre tanıyınız.

Etkinlik

Bu etkinliği uygulamadan önce, bir dersin tümünü izleyerek sınıf yönetimine ve sınıftaki öğretme-öğrenme sürecinin işletilmesine ilişkin önlemleri ve bunların nasıl gerçekleştirildiğini gözlemeniz yararlı görülmektedir.

Bu gözlemde, aşağıdaki örneğe benzer bir formdan yararlanabilirsiniz. Gözlem yapacağınız dersten önce öğretmenle bir görüşme yapmayı unutmayınız. Bu görüşme sırasında öğretmene, kullanacağınız gözlem formunu gösterebilir ve gözlem sırasında neleri görmeye çalışacağınızı anlatabilirsiniz.

Yukarıda sözü edilen noktalar, aşağıdaki formda öneriler biçiminde sıralanmıştır. Bu liste, ilgili davranışlar gözlendikçe onların karşılıklarına çetele konarak işaretleme biçiminde de kullanılabilir. Böyle bir yola gidilecekse, listenin başına gözlenen sınıf, tarih ve saat de yazılmalıdır.

Şimdi dersi öğretmeye başlayınız. Ancak, bu etkinlik için de ders planı yapmayı unutmayınız. Çünkü, bir öğretmen adayı ders verme sorumluluğu yüklendiği her durumda plan yapmak zorundadır. Bunun tek istisnası, habersiz iken ders verme durumunda kalmasıdır. Bu durumda da dersin asıl sorumlusu olan öğretmenin planını kullanması gerekecektir. Hiçbir zaman plansız derse girmeye kalkışmayınız. Böyle bir deneyim geçirmeniz, sizi mesleğinizin başlangıcında çok zor durumda bırakarak meslekten soğutabilir ve özgüven yitimine yol açabilir.

Planınızı yaptınız ve dersi sınıfta uygulamaya hazırsınız. Şimdi, bir arkadaşınız ile uygulama öğretmeninizden sizi gözlemlemesini isteyebilirsiniz. Böylece ders yönetimi formunuzu tamamlayabilir ve dersten sonra gözlem yapan kişilerin yorumlarını alabilirsiniz.

Dersin Yönetimi ve Sınıfın Kontrolü ile İlgili Bazı Öneriler

Tarih Sınıf..... Süre.....

Dersten Önce:

- Dersinize iyi hazırlanınız, her şeyi açık seçik planlayınız.
- Çeşitli etkinliklerden yararlanmaya çalışınız.
- Planladığınız çalışmanın öğrenci düzeyine uygunluğunu denetleyiniz.
- Hızlı ve yavaş öğrenen öğrenciler için ek etkinlikler hazırlayınız.
- Dersten önce, araç-gereç ve gösterilerin kullanıma hazır olup olmadığını denetleyiniz.
- Olanak varsa, dersten önce sınıfın düzenini gözden geçiriniz.
- Sınıfa öğrencilerden önce giriniz.

Derse Başlarken:

- Öğrencilerin sınıfta girişlerini kontrol ediniz.
- Başlamadan önce, öğrencilerin sınıfta yerleşmelerini sağlayınız, dikkatlerini derse çekiniz.
- Kesintiler ve derse geç gelmeler ile ilgili işlemleri çabucak tamamlayınız.

Ders Sırasında:

- Öğrencilerin adlarını öğrenerek onları adları ile çağırınız.
- Yönergelerinizi açık bir biçimde ifade ediniz.
- Öğrencilere konuşurken onların yüzlerine bakınız.
- Sınıfı görüş alanında tutarak, her köşesinde ne olup bittiğinden haberdar olunuz.
- Etkinlikleri, öğrencilerin dikkat sürelerine uygun olacak şekilde planlayınız.

Hareketlerinizde:

- Sınıfa arkanızı dönmeyiniz.
- Hareketli olunuz, sınıfın önünde kalmayınız, her yanında dolaşınız.
- Bir etkinlikten diğerine geçişi dikkatle düzenleyiniz.
- Öğrencilere soru sorarak onlardan sık dönütler alınız.
- Sorularınızı sınıfın tümüne yöneltiniz, bütün öğrencilere soru sorulmuş olmasını sağlayınız.
- Övgü ve yüreklendirmelerden yararlanınız.
- Öğrenciler için bir yardımcı ve destek olunuz.

Sorun Çıktığında:

- Ne yapılması gerekiyorsa işi uzatmadan yapınız.
- Kazanamayacağınız bir tartışmaya girmekten kaçınınız.
- Kişi üzerinde değil, davranış üzerinde durunuz.
- Ölçütlerinizi açık bir biçimde ortaya koyunuz ve ödün vermeyiniz.
- Gerektiğinde uygun cezaların verilmesinde kararlı ve işlemlerinizde tutarlı olunuz.

Dersin Sonunda:

- Dersi bitirmeden önce, öğrencilere toplanmaları için zaman veriniz.
- Öğrencilerin ayrılmalarına izin vermeden, sınıfın düzenli olmasını sağlamak için etrafa göz atınız.
- Öğrencilerin sınıftan çıkmalarına izin vermeden önce sessizlik ve düzeni sağlayınız.

Dersten Sonra:

- Dersin bir değerlendirmesini yazarak, dosyanızda bu ders için yaptığınız planın arkasına koyunuz. Yaptığınız yanlışları ve gelecek derste düzeltebileceğiniz eksiklerinizi ayrı ayrı not etmeyi unutmayınız.

ETKİNLİK 9- KONUYA YÖNELİK ÜÇ BOYUTLU MATERYAL TASARLAMA VE UYGULAMA

Bu etkinlikte, Öğretmenlik Uygulaması II dersi kapsamında katıldığımız sınıf konusuna ve düzeyine uygun üç boyutlu materyal tasarlayınız ve sınıfta kullanınız. Tasarladığınızın materyal bir konunun öğretimine yönelik olabileceği gibi konuyu hatırlamaya ve aktivite yapmaya yönelik olarak da planlanabilir. Materyal tasarlama sürecinde, materyalinizin aşağıdaki ölçütleri özelliklere sahip olması gerektiğini unutmayınız:

- Yeniden kullanılabilir olmalıdır.
- Ekonomik olmalıdır. Mümkün olan en az şekilde harcama yapılmalıdır.
- Anlaşılabilir olmalıdır.
- Öğrencileri yaparak, deneyerek ve eğlenerek öğrenmeye teşvik etmelidir.

Aşağıda bazı materyal örnekleri verilmiştir:

ETKİNLİK 10- GRUP ÇALIŞMALARI

Grup çalışmasından yararlanacak şekilde bir ders planı hazırlayınız. Dersten önce, grup çalışmasıyla ulaşılabilecek amaçları düşününüz. Öğrenci gruplarının oluşma şeklini ve gruplarda yapılacak çalışmaları amaçlarınıza ulaştırarak şekilde planlayınız. Planlama işlemi için önce aşağıdaki soruların yanıtlarını veriniz:

- Gruplar kaç kişilik olacak ve nasıl oluşturulacak? Buna kim karar verecek; siz mi yoksa öğrenciler mi?
- Gruplar, yine son grup çalışmasındaki üyelerden mi oluşacak?
- Gruplar, hazır oluş düzeylerine göre mi, ilgiye göre mi, davranışa göre mi yoksa arkadaşlık ilişkilerine göre mi oluşturulacak?
- Grup çalışmalarını kolaylaştırmak için sınıftaki masa, sandalye, sıra gibi donatımın yerleri değiştirilecek mi?
- Derse olumlu bir başlangıç sağlamak için, derste yapılacak çalışmaları sunma, öğrencileri öğrenmeye güdüleme ve gerekli yönlendirmeleri yapma sırasında nelere dikkat edilecek?

Ardından derse nasıl bir giriş yapmayı planladığınızı yazınız. Bu amaçla aşağıdaki sorulardan yararlanabilirsiniz:

- Derste her grubun, kendine uygun düzeyde bir çalışma yapmakta olması nasıl sağlanacak?
- Dersteki çalışmalarını erken bitiren gruplar olursa, bunlar için ek çalışmalar hazırlanacak mı?
- Sınıftaki bütün öğrencileri bir araya getirerek deneyimlerin paylaşılmasını, iyi giden ve gitmeyen çalışmalar üzerindeki görüşlerin ortaya konmasını, grupların elde ettikleri ilginç sonuçların sınıfın tümüne sunulmasını, beklenen düzeyde öğrenme sağlanıp sağlanmadığının ortaya konmasını ve gelecek için beklentilerin ifade edilmesini sağlayacak nitelikte bir bitiriş için neler yapılacak? Dersi nasıl bitirmeyi planladığınızı da yazınız.

Planladığımız dersi gerçekleştirmek için gerekli hazırlıkları yapınız. Planınızı bir sınıfta uygulayınız. Uygulama öğretmeninizden veya öğretmen adayı olan bir arkadaşınızdan dersinizi gözlemesini ve gözlemlerini, size dönüt sağlamak üzere forma kaydetmesini rica ediniz.

Dersten sonra, aşağıdaki soruları yanıtlamaya çalışarak bu deneyiminizi değerlendiriniz:

- Yeterli ölçüde hazırlıklı mıydınız? Sınıfınızdaki grup çalışmalarını izlemek yerine, gruplarla çalışmayı bırakarak derse başlamadan önce yapmış olmanız gereken işleri yapmak zorunda kaldığınız oldu mu?
- Bütün dikkatinizi gruplara mı verdiniz yoksa öğrencilerin sorunlarını bireysel olarak getirmelerini mi beklediniz? Ders sırasında sınıfı terk ettiğiniz, sınıfın gerisinde oturarak başka işlerle uğraştığınız oldu mu?
- Sınıftaki her gruba ne kadar öğretme ve soru sorma zamanı ayırabildiniz? Onların gerçekten de belli şeyleri düşünmelerini sağlamaya çalıştınız mı? Yardım etme, güdüleme, danışmanlık yapma, disiplin sağlama, örgütleme gibi rollerden hangilerini yapmaya çalıştınız?
- Gruptan gruba geçme işinde yeterince çabuk davranabildiniz mi yoksa gruplar bir ilerleme kaydedemedi sizeni bekleme zorunda mı kaldılar? Gruplara yetişemediğinizde, aradaki zamanda onlar ne yaptılar? Gruplardan gelen istekler karşısında bunaldığınız oldu mu? Böyle durumlarla karşılaştıysanız; bunun nedeni, sizce sınıfın size aşırı ölçüde bağımlı olması mı yoksa gruplardan istenen çalışmaların onların kendi kendilerine yürütebilecekleri derecede iyi hazırlanmamış olması mıydı?
- Verimli bir çalışma yerine sınıfta bir sıkıntı veya karmaşa ile karşılaştıysanız; bu durum, sizce ders için iyi hazırlanmamış olma, grup çalışmalarını iyi tasarlayamama, sınıfta grupların ne yapmakta olduklarını izleyememe gibi bir kusurunuzdan mı kaynaklandı?

Hazırlıklarınız ve dersteki başarınız üzerinde, dersinizi izleyen fakülte öğretim elemanı, uygulama öğretmeni veya sınıf arkadaşınız ile bir görüşme yapınız. Onlarla dersteki başarı derecenizi, dersin hedeflerine erişilmiş olup olmadığını tartışınız. Dersteki başarınızın artırılması için alınması gereken önlemler üzerinde de durmayı unutmayınız.

Grup Çalışması Gözlem Formu

Grup çalışmasına geçiş: Gruplar nasıl oluşturuldu? Grup çalışmasına geçiş düzenli oldu mu?

Yapılması istenen çalışmalar: Gruplardan ne gibi çalışmalar yapmaları istendi? Yapılması istenen çalışma, grupların hazırbulunuşluk düzeylerine uygun muydu? Çalışmaya ayrılan zamanın önemli bir bölümü etkin çalışma süresi olarak kullanılabilir mi?

Çalışmaların izlenmesi: Öğretmen, gruplardan her biri ile iletişim kuruyor ve onların çalışmalarını izliyor mu? Öğretmen, öğretme, güdüleme, yardım etme ve örgütlenme rollerinden hangilerini yerine getiriyor?

Sorunlar: Sorun çıkmasını önlemek için neler yapılıyor? Öğretmen tetikte bekliyor ve gereksiz ölçüde hareketlenmeler görülen, çok fazla konuşma yapılan, gürültü koparan gruplara giderek onları uyarıyor mu? Sessiz olan ve çok iyi çalışan gruplar görmezlikten mi geliniyor? Öğretmen sınıfta kolayca görülebilir mi? Öğretmen, onu arayanların kolaylıkla görebilecekleri bir durumda olmalıdır. Sınıfın değişik yerlerine ulaşma kolaylığı sağlanmış mı? Bir kaza olması durumunda öğretmenin oraya çabucak ulaşması olanaklı mıydı yoksa geçiş yolları sandalyeler, çantalar, öğrenci grupları ile kapatılmış mıydı?

İzleme (Takip): On dakika süreyle, öğretmenin bir gruptan diğerine geçişlerini izleyiniz. Her grupta ne kadar süre ile kaldığını belirleyiniz. Öğretmen bir grupla ilgilenirken, sınıfın diğer yerlerinde ne olup bittiğini izleyebilir mi?

Gruplarda iç örgütlenme: Ders süresi içinde bir veya iki grubu yakından gözleyiniz:

- Öğrenciler hangi konu üzerinde konuşuyorlar? Onların konuşmaları, grupta yapılan çalışma üzerinde nasıl bir etki yaratıyor? Gruptaki öğrencilere görevlerini veren ve onlara ne yapacaklarını söyleyen üye bir tane mi yoksa bu görevi yerine getiren birden fazla üye mi var? Grup çalışmasını olumsuz etkileyen ya da grup çalışmasına katkıda bulunmayan üyeler var mı? Grupta, onay isteme ve alma, yardım isteme ve alma gibi amaçlarla ne kadar karşılıklı konuşma yapılıyor? Grupta, göreve ilişkin olmayan konularda veya sosyal amaçlı olarak ne kadar konuşma yapılıyor?
- Grupta nasıl bir düşünme biçimi sürmektedir? Grup üyeleri, yorumlama, denence (hipotez) geliştirme, akıl yürütme (muhakeme) gibi yüksek düzeyli düşüncelerle mi meşgul yoksa sadece verilen yönergeleri anlama ve onlara uygun hareket etme çabası mı gösteriyorlar?
- Sizce, grupta ne ölçüde bir öğrenme gerçekleşmektedir? Grup üyeleri, etkili ve verimli bir birlikte çalışma, bir takım (ekip) çalışması gerçekleştirebilmişler mi? Çalışmalar bir bütünlük gösteriyor mu?

Grup çalışmaları bazı öğretim alanları için sık kullanılan bir yöntem olmayabilir. Aslında tüm derslerde grup çalışmaları yapılacak durumlar söz konusu olacaktır. Ancak sizin okulda olduğunuz süre içinde gerek zaman yetersizliği gerekse hedeflerin uygun olmayışı gibi nedenlerle bu etkinliği gereğince yerine getiremeyebilirsiniz. Bu durumda, uygulama öğretmeninizle dersinizde daha sık kullanılan başka bir yöntemi belirleyiniz. Bu yöntem için planlama yapınız, öğretmeninizin görüşünü de aldıktan sonra planınızı sınıfta uygulayarak deneyiminizi değerlendiriniz.

ETKİNLİK 11- TEST HAZIRLAMA, PUANLAMA VE ANALİZ

Bu etkinlikte, Öğretmenlik Uygulaması II dersi kapsamında katıldığımız sınıf için dönem sonu değerlendirmeye yönelik sınav/test hazırlayınız. Hazırlayacağınız test için “belirtke tablosu” yapınız. Tablodaki her bölümden kaç tane veya kaç puanlık soru sorulacağını belirleyiniz. Testte kullanılacak test maddesi (soru) türlerine ve birden fazla tür kullanılacaksa bunların her birinden testte kaçar madde bulunacağına karar veriniz. Soruların cevaplarına değişik puanlar vermeyi düşünüyorsanız, bir puanlama anahtarı hazırlayınız.

Test planınızı okulda size rehberlik yapan uygulama öğretmeni ile görüşünüz. Bu görüşmelerde, planınızda değişiklik gerektiği ortaya çıkarsa, bu değişiklikleri yapınız. Test planınıza uygun maddeler (test soruları) bulunuz veya kendiniz madde yazınız. Bulduğunuz veya hazırladığınız maddelerle ilgili puanlama anahtarını hazırlayınız.

Belirlediğiniz maddelere test biçimi veriniz; yazım, çizim ve düzenleme işlemlerini yapınız; testinizi yeterli sayıda çoğaltınız; yetkililerden gerekli izni alarak bir sınıftaki öğrencilere uygulayınız.

Olanak varsa, testinizin test ve madde analizlerini yapınız. Bu amaçla şunları yapabilirsiniz:

6. Testinizdeki sorulara verilen cevapları puanlayarak bu puanlar üzerinde test analizi yapınız: Merkezi eğilimi (yığılma) gösteren aritmetik ortalama, ortanca (medyan), tepedeğer (mod) vb. değerlerini hesaplayınız. Değişkenlik (varyans) ölçülerini gösteren standart sapma, çeyrek sapma, genişlik (ranj) vb. değerlerini bulunuz. Test puanlarının güvenilirlik ve geçerliğini tahmin etmeye çalışınız.
7. Testinizdeki maddeler (sorular) seçmeli tipte ise, bunlara verilen cevaplar üzerinde madde analizi yapınız: Maddelerin güçlük ve ayırt edicilik düzeylerini bulmaya çalışınız. Maddelerin daha nitelikli hale getirilmesi için çeldiricilerinin işlevliğini gözden geçiriniz
8. Sınıftaki öğrencilerin öğrenme düzeyleri ile ilgili bilgilere göre, beklenenden daha az veya daha fazla öğrencinin doğru cevap vermiş olduğu maddeler var mı? Bu maddeler, başka açılardan nitelikli (kusuru olmayan) maddeler mi?
9. Sınıftaki öğrencilerin öğrenme düzeyleri ile ilgili bilgilere ve testten aldıkları puanlara göre, iyi öğrenen öğrencileri diğerlerinden ayırmayan veya beklenenin tersine bir ayırım yapar görünen maddeler var mı? Bunların beklenen yönde ayırt edici olması ve ayırt edicilik düzeylerinin artırılması için neler yapılabilir?
10. Test sonuçlarından yararlanarak, aşağıdaki sorulara cevap bulmaya çalışınız:
 - Dersin ele alınan bölümünden hedefler doğrultusunda beklenen ölçüde bir ilerleme sağlanabilmiş midir?
 - Testte sadece bir ünite ele alınmışsa, bu ünitenin hangi bölümlerinde; birden fazla ünite ele alınmışsa, bu ünitelerin hangilerinde öğrenme düzeyi en yüksek ve en düşük olmuştur?
 - Testte kapsanan konular, beceriler ve süreçlerle ilgili yanlış anlamalar ve öğrenme eksiklikleri nerelerde toplanmaktadır?
6. Yaptığınız test geliştirme çalışması ile ilgili kısa bir rapor hazırlayınız. Raporunuzu, size rehberlik eden uygulama öğretmeni ve fakülte öğretim elemanı ile gözden geçiriniz.

ETKİNLİK 12- UYGULAMA ÖĞRETMENİYLE DÖNEMİ DEĞERLENDİRME

Bu etkinlikte, Öğretmenlik Uygulaması II dersi kapsamında staj yaptığınız okuldaki uygulama öğretmeniyle staj hareketliliğinizin genel bir değerlendirmesini yapınız. Uygulama öğretmeninizden staj hareketliliğiniz süresince sizde gözlemlediği iyi ve geliştirmeniz gereken yönler hakkında bilgi edininiz. Görüşmenizi uygulama öğretmeninize öğretmenlik mesleği ve kişisel gelişiminiz hakkında size verebileceği tavsiyeleri öğrenerek tamamlayınız.